

ACC. N:R. 5280

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Landskap: Småland

Upptecknat av: Fringal Johansson

Härad: Uppvidinge

Adress: Bygget, Björken, Vänamo

Socken: Alghult

Berättat av:

Uppteckningsår: 1938

Född år i

Uppteckningen rör "Björkdragning"

Skriv endast på denna sida!

6 sid.

"Björkdagning" i Elghult, Kronobergs län.

Uppbeckning av Fingars Johansson, Bygget-Sjösjökra,
Wärnamo.

I Elghults socken (Krb. län) samlas trakten ungdom, flickor och pojkar, lördagskvällen före andra lysningsdagen, för att hylla den blivande bruden med att "dra björk". Man har ex. på att det vid ett sådant upptåg kunnat samlats ända till 300 flickor och pojkar. Man samlas ett stycke bort från gården dit man ämnar dra björken, man vill vara osedd av gårdens folk, det skall bli en överraskning och man samlas inte för än vid 10-11. tiden på kvällen. Man beger sig till skogen.

ETT par av pojkarne äro beväpnade
med sörv å ökks (= såg och yxa)
Man letar ut en ljök. Inte en liten
utan den största och vackraste man
kan få tag uti. Det är inte så
svårt om den växer på den gård
der flickan bor som det lysas för.
Nej då, det går lika bra att taga den
från någon grannes skog, om det så
vore från sjelvaste "nämndamannen".
Men platsen der ljöken hugges bör ju
dock ej vara allt för långt bort belägen.
Berättaren påstår, att ehuru en sådan
Trädfällning, ju kan anses som olaga
skogsarverknings, har han dock ännu
ej hört omtalas att några ungdomar

blivit åtalade körpör. Man sågas
med trådet, det faller till marken med
dån och brak och ungdomsskaran
hurrar och jublar man tycker att det
är så innerligen roligt. En fram-
vagn (= främre delen till en arbetsvagn)
drages fram och björkens rotända
lyftes upp på vagnen och med en
järnkätting och låsbjörn fastgjöres
björken vid vagnen. En eller två
pojkar försedda med dragspel sätta
sig skremmslä (=grenslä) över stammen
och sätta i gång med en sprittande polska.
Unga starka armar hugga tag i skack-
larna, kvistar grenar och vad man kan
få tag i och den stora björken asar

framåt, ur skogen eller gårdet ut på
vägen, som av björkens kvistar och löv
blir så rensopad, som stovägollvätt
i de finässta bonnastova, man drager
under musik sång och glam in på
gården der den blivande bruden bor.

Man lossar på låsbjörnen och tar bort
järnkätting och vagn. Då hugger man
på nytt lag i björken och släpar fram den
till förstugabron (fästäbrunn) upp på den
och för in stammen ett gott stycke i själva
förstugan. (färstamn.) Och der låter man
björken ligga och avvaktar hurudant
mottagandet blir. så kommer föremålet för
hyllningen (=den blivande bruden) ut på
förstugabron och ljuder in den manliga

ungdomen på kaffe och gök, och flickorna på kaffe med dopp till, Då man inmundigat detta skola pojkar dra bort björken ned till vedbacken (vekarstäm) samt bygga rönder den till ned.

Berättaren säger att han tjugtals gånger varit med om att dra fram björkar så stora att det blivit 4-5 km. ved av en enda sådan björk.

Sedan samlas pojkar och flickor till dans och lekar på Logen, eller ute i det gröna, man håller på lördag tills sol går upp för en ny dag. Det förekommer också att pojkar skrammlat ihop till spritvaror ända till 20-30 liter men man är så många om att dricka av det att

berusning ej behöves ifrågakomma.
Skulle så vara att ungdomarna när
de komma dragandes med björken, mötas
av gårdens folk med förebräelser och skälls-
ord i slället för vänlig inbjudan på kaffe
m.m. Då låter man björken ligga med
rotändan i förstugan, gårdens folk får
fordra bort den bort de kunna.

Berättaren säger, "vad då så att de kunna ut
å va tykätä (= ovetliga) så lättä vi björken
va dåä vi läkkt na å jippä hemm te us."

(Berättare Josef Karlsson Hultnäs, Kärbyholms
gods Fryele s:n. Karlsson är född och uppväxt
i Elghults s:n. Krb.län. han är omkr. 40 år gammal.)